

Door Adnan Hassan, Hassan heeft in meer dan 50 landen gewerkt, als investeerder, ondernemer, adviseur en auteur. Hij bekleedde hoge functies, onder meer in de Raad van Bestuur van The World Bank Group in Washington. Hij is oprichter van de BIG Ideas Foundation op Bonaire, waaronder ook het Bonaire Future Forum wordt gehouden. Hij woont al lange tijd op Bonaire.

Bonaire is beschadigd en op drift geraakt in de oceaan nadat het is getroffen door een hevige, spreekwoordelijke storm. Onze kleine boot heeft geen roer, geen motor en geen zeil. De coronacrisis (COVID-19) arriveerde binnen enkele maanden na ontdekking in Wuhan, China, aan onze kust. Er waren weinig besmettingen op Bonaire, maar de verwoesting als gevolg van de sluiting van het eiland was erg. Zelfs als we open waren gebleven, zouden er weinig economische activiteiten zijn. Niemand zou zijn gekomen omdat luchtvaartmaatschappijen en cruiseschepen alle vluchten en afvaarten hebben geannuleerd. Alles is gestopt. De quarantaine en sociale afstand hielden ons thuis en weg van het werk. Het verkeer is verdwenen. Ruis viel weg. Het eiland werd stil.

Stilte 'na' de storm

Er is nu een tijdelijke rust, terwijl we de schade onder ogen zien. De strengste maatregelen ter voorkoming van de verspreiding van het coronavirus worden versoepeld. Sommige delen van het leven worden weer opgestart. Nu men weer onder de mensen komt, beseft men wat deze storm met onze maatschappij heeft gedaan. Ondertussen wordt er voedsel verstrekt aan de hongerigen. Inkomen wordt verstrekt aan werklozen. En huur, schuldbetalingen en andere financiële verplichtingen worden uitgesteld. Maar er is nog steeds een mist van onzekerheid veroorzaakt door de storm. De schade die we hebben geleden is nu de realiteit.

Voor iedereen is een grote reset onvermijdelijk. En dit is het moment om ermee te beginnen. De toekomst zal anders zijn dan het verleden. De grootste inkomstenbron van het eiland - toerisme - is tot nul gedaald. Het toerisme heeft tijd nodig om te herstellen. Als je enige angst hebt voor de onzekere tijd die voor je ligt, is dat geen wonder. Die angst is reëel en terecht. Wees kalm, maar negeer de angst niet.

Nieuwe toekomst voor Bonaire

Bonaire zal een nieuwe toekomst moeten ontwerpen die niet afhankelijk is van één bedrijfstak. En snel. We moeten nu in actie komen en met een duidelijk doel voor ogen de opkomende golf van crises navigeren. Daar is leiderschap en moed voor nodig. De huidige stilte is geen reden tot zelfgenoegzaamheid. Met COVID-19 crisisfinanciering uit Den Haag is een deel van de pijn voorlopig uitgesteld. Maar dit zal niet eeuwig duren. De echte tsunami na de eerste schok zal spoedig toeslaan. We zullen een ongekende wereldwijde werkloosheid zien. Bonaire blijft hierin niet gespaard. Banen, levensonderhoud en toekomstdromen gaan verloren - sommige voor altijd. Dit zal een trieste en zichtbare realiteit zijn, die door iedereen zal worden gevoeld.

Strategisch masterplan kan de ton in

Bestuurlijk gezien kunnen we de oude strategische masterplannen weggooien, omdat ze nu niet meer relevant zijn. Veel van de pijlers die de basis vormden voor deze plannen zijn verdwenen. In de nabije toekomst zullen er weinig toeristen zijn, er zullen weinig vluchten zijn en er zullen weinig of geen cruiseschepen zijn. Verder zal op korte termijn het aantal bewoners van Bonaire afnemen in plaats van toenemen. Als de wereld doorgaat op de huidige manier, zal de wereldwijde financiering opdrogen. Hierdoor zal de haalbaarheid van grote projecten op Bonaire worden aangetast. Ontwikkelaars bevinden zich mogelijk alweer aan de tekentafel, om te bedenken wat ze moeten doen met hun financiële modellen die vernietigd zijn. Het zal een zware tijd worden.

Maar is er iets positiefs? Ja dat is er. Als we dit moment aangrijpen, is dit een uniek reset-moment voor Bonaire. In feite kunnen we uit deze crisis een kans creëren voor een welvarende toekomst voor iedereen.

Hoe creëer je een welvarende toekomst voor iedereen?

Dit is wat we moeten doen:

Maak Bonaire aantrekkelijk voor bewoners

- **Inclusieve samenleving:** Vermijd de huidige tweeledige samenleving en wees een inclusieve samenleving die voor alle burgers zorgt. Voor degenen die onder de armoedegrens vallen: laten we bekijken hoe we een Universeel Basisinkomen kunnen realiseren.
- **Good Governance:** Benadruk transparantie in het gedrag van de overheid.
- **Eigenwoningbezit:** Creëer een eigenwoning programma van land dat in handen is van de overheid, vooral voor lokale Bonairianen, die het zich misschien niet gemakkelijk kunnen veroorloven.
- **Crisisovergangsfonds:** Creëer een noodvoorziening om de bedrijven, die het zwaarst door de crisis zijn getroffen, te helpen transformeren naar een bedrijf dat in het nieuwe Bonaire past.
- **Zelfvoorziening:** Word zelfvoorzienend in landbouw, veeteelt en energie. Bonaire exporteerde vroeger naar andere eilanden. Als een bijzondere gemeente van één van 's werelds grootste voedselexporteurs is er geen reden waarom we geen voedsel- en energiebron kunnen zijn voor onszelf, zo niet voor anderen in het Caribisch gebied.
- **Diversificatie van het BBP:** Verminder de afhankelijkheid van conventioneel toerisme tot niet meer dan 30%. De gevaren van overmatig vertrouwen op één bedrijfstak zijn voor iedereen duidelijk.

- Veiligheid: In een wereld die in paniek is over welzijn, kunnen we een paradijs zonder zorgen aanbieden. Dit kan worden bereikt door ervoor te zorgen dat er op Bonaire een verlaagd risico is op coronavirus (of andere overdraagbare) ziekten.
- Gepensioneerdengemeenschappen: Onze levenskwaliteit is een aantrekkelijke optie voor gepensioneerden, vooral voor diegenen die zich verenigen met het bewuste / creatieve ethos van Bonaire. Bouw zulke gemeenschappen.

Focus op kwaliteitstoerisme

- Focus op kwaliteit: In plaats van een massabestemming te zijn, moeten we ons concentreren op het zijn van een merk met een laag volume en een hoge kwaliteit. Deze focus maakt beter gebruik van de culturele en ecologische voordelen van Bonaire. Ook maakt het gebruik van ons concurrentievoordeel als een ongerepte, ongehaaste, onvergetelijke plek. En het creëert een superieur en duurzaam economisch model.
- Betere Branding: Reset ons merk. Bonaire mag zich niet alleen uitsluitend op de zee richten. In plaats van gewoon een Divers Paradise of een Blue Destination te zijn - wat we moeten blijven - zouden we een master brand moeten hebben als een Destination for Mindful and Creative Spirits die een diepere link heeft met de echte rijkdom van Bonaire: haar waardevolle land, cultuur en ziel. Alle uitgaven, marketing en beleidsbeslissingen moeten door dit filter plaatsvinden.
- Jachten: Onderzoek de mogelijkheden om jachten en zeilboten aan te trekken die op zoek zijn naar een veilige haven buiten de orkaangordel. Ze geven meer uit en vervuilen minder.
- Nachtelijke hemel: Belicht de schoonheid van onze nachtelijke hemel zodat mensen die op zoek zijn naar plaatsen zonder lichtvervuiling, kunnen genieten van dit onderbenutte goed.

Herstel infrastructuur

- Programma Openbare Werken: Onderhandel met Den Haag over een "New Deal" programma voor openbare werken en vrijwilligers. Dat onze vervallen infrastructuur herstelt en de basis legt voor de toekomst, met wegen die geschikt zijn voor fietsen en energiezuinige mobiliteitsoplossingen, aangesloten op een betrouwbaar openbaar transportsysteem.

Focus op onderwijs en cultuur

- Onderwijs: Begin al in de kleuterschool met het onderwijzen van Engels en moedig scholen aan die technische vaardigheden ontwikkelen. Met de huidige technologie voor afstandsonderwijs zou dit gemakkelijker moeten zijn.

- Cultuur: Steun onze lokale kunstenaars zodat we een bestemming met authentieke cultuur zijn en ook een aantrekkelijke plek voor buitenlandse muzikanten, filmproducenten en andere artiesten om te komen werken.
- Aantrekken van creatievelingen: We moeten waardetoevoegende creatievelingen aantrekken: ondernemers, innovateurs, digitale nomaden, artiesten, muzikanten, enz. Ze zouden waarde toevoegen aan Bonaire en meer in overeenstemming zijn met onze aard en vrije geest.

Tot slot

Dat de huidige crisis een zeldzame gebeurtenis is mag duidelijk zijn. Een reset van Bonaire is onvermijdelijk en moet met man en macht worden nagestreefd. De toekomst mag niet meer afhangen van één bedrijfstak. De plannen die in het verleden zijn gemaakt, zijn niet langer een leidraad voor de toekomst. Dit moment zullen we maar één keer deze eeuw meemaken, dus deze periode moeten we aangrijpen. In feite kunnen we uit deze crisis een kans creëren voor een welvarende toekomst voor iedereen. De beste dagen van Bonaire liggen voor ons, als we proactief zijn. Dit is de kans om Bonaire toekomst te resetten. Samen kunnen we dit doen!

Op een persoonlijke noot

Bonaire zit in mijn hart. Twintig jaar geleden trouwde ik mijn vrouw, die van moederszijde Bonairiaans is, en Nederlands van vaderskant. De familie van moeders kant bestaat uit enkele van de oudste namen op Bonaire. Hun wortels groeien al meer dan 2 eeuwen in de Bonairiaanse aarde en ze hebben onze geschiedenis gevormd. Wegen zijn vernoemd naar familie oudsten. Kinderen worden geboren op Bonaire. En aan het einde van hun leven worden onze familieleden begraven op de bodem van Bonaire. De geest, cultuur en ziel van Bonaire wordt al generaties lang doorgegeven aan onze eettafels. Bonairiaans bloed stroomt in de aderen van mijn drie kinderen. Bonaire zal altijd deel van ons gezin zijn. Voor mij is de toekomst van Bonaire persoonlijk. Dus ik geef mijn mening als een professional én als iemand met een groot persoonlijk belang in de toekomst van Bonaire.